

aan: Colleges en raden deelnemende gemeenten
 betreft: **Toelichting aanpassingen Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland**
 datum: 2 juli 2015

Inleiding

Er is aanleiding de tekst van de Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland (hierna genoemd GR) aan te passen:

1. De Wet gemeenschappelijke regelingen is gewijzigd.
2. De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) stelt eisen aan de tekst van de GR.
3. Per 1 januari 2016 fuseren twee deelnemende gemeenten

In deze notitie wordt e.e.a. toegelicht en omgezet in concrete wijzigingsvoorstellen. De verschillende wijzigingen worden in dit voorstel samengevoegd om te voorkomen dat de raden van de deelnemende gemeenten zich in korte tijd meerdere keren moeten uitspreken over een aanpassing van de tekst van de GR.

Na de DB-vergadering van 20 mei jl. heeft de afdeling juridische zaken van de gemeente Zaanstad het wijzigingsvoorstel getoetst. Dat leidde nog tot aanvullende wijzigingsvoorstellen in het kader van de gewijzigde Wgr met betrekking tot de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur en de bekendmakingsregeling. Deze wijzigingsvoorstellen zijn verwerkt in deze notitie.

Gevraagd besluit

Het algemeen bestuur van BaanStede vraagt de colleges en raden van de deelnemende gemeenten in te stemmen met de wijzigingsvoorstellen voor de tekst van de Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland.

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen vraagt aanpassing van de tekst van de GR voor 1 januari 2016 op enkele onderwerpen:

1. Samenstelling dagelijks bestuur

Aan artikel 14 van de Wgr is lid 3 toegevoegd, dat begint met "De leden van het dagelijks bestuur mogen nimmer de meerderheid van het algemeen bestuur uitmaken...". Op dit moment bestaat het DB uit vijf leden en het AB uit negen leden. Op grond van het aantal AB-leden mag het DB voortaan maximaal vier leden tellen. Deze wijziging beïnvloedt artikel 11 van de GR.

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<p><u>Artikel 11</u></p> <p>1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de vice-voorzitter van het algemeen bestuur alsmede drie andere door en uit het algemeen bestuur te benoemen leden.</p> <p>2. De voorzitter en vice-voorzitter van het algemeen bestuur zijn tevens voorzitter en vice-voorzitter van het dagelijks bestuur.</p>	<p><u>Artikel 11</u></p> <p>1. Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de vice-voorzitter van het algemeen bestuur alsmede twee andere door en uit het algemeen bestuur te benoemen leden.</p> <p>2. De voorzitter en vice-voorzitter van het algemeen bestuur zijn tevens voorzitter en vice-voorzitter van het dagelijks bestuur.</p>

De drie andere leden worden benoemd op basis van het aantal geplaatste personen bij het Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland op 1 juli voorafgaande aan het jaar van aftreden van de gemeenteraden.	De twee andere leden worden benoemd op basis van het aantal geplaatste personen bij het Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland op 1 juli voorafgaande aan het jaar van aftreden van de gemeenteraden.
--	--

2. Taken en bevoegdheden algemeen- en dagelijks bestuur

Artikel 33b van de Wgr regelt de bevoegdheden van het dagelijks bestuur. Op enkele punten is het noodzakelijk de tekst van de GR hierop aan te passen. In het voorstel is opgenomen het dagelijks bestuur sec verantwoordelijk te maken voor de privaatrechtelijke rechtshandelingen waar het betreft het aangaan van geldleningen, het uitlenen van geld en het aangaan van rekening-courant overeenkomsten.

Tekst huidige GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<p>Artikel 1 lid 1 onder i De algemeen directeur: de door het algemeen bestuur benoemde functionaris die belast is met de dagelijkse leiding van het openbaar lichaam</p> <p>Jo. Artikel 30 lid 2: het algemeen bestuur stelt een directiestatuut vast, waarin de in lid 1 bedoelde verantwoordelijkheden zijn uitgewerkt in taken en bevoegdheden</p> <p>jo. Artikel 30 lid 3 Het algemeen bestuur regelt de vervanging van de algemeen directeur alsmede de bezoldiging</p>	<p>Artikel 1 lid 1 onder i: De algemeen directeur: de door het dagelijks bestuur benoemde functionaris die belast is met de dagelijkse leiding van het openbaar lichaam</p> <p>Jo. Artikel 30 lid 2: het dagelijks bestuur stelt een directiestatuut vast, waarin de in lid 1 bedoelde verantwoordelijkheden zijn uitgewerkt in taken en bevoegdheden</p> <p>Jo. Artikel 30 lid 3 Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de algemeen directeur alsmede de bezoldiging.</p>
<p>Artikel 31 lid 3. Het algemeen bestuur is bevoegd bij verordening van de in het vorig lid bedoelde rechtspositie af te wijken</p>	<p>Art. 31 lid 3 vervalt in verband met artikel 33b Wgr (het DB is bevoegd regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam.</p>
<p>Artikel 20 onder d, f en g en k (tot taak van het algemeen bestuur behoort)</p> <p>d. het doen van uitgaven voordat de begroting of de begrotingswijziging waarbij die uitgaven zijn geraamd, zijn goedgekeurd</p> <p>f. het aangaan van geldleningen en het uitlenen van gelden;</p> <p>g. het aangaan van rekening-courantovereenkomsten, waarvan de maxima der creditbedragen bij afzonderlijk bedrag worden geregeld</p> <p>k. het benoemen, schorsen en ontslaan van de algemeen directeur</p>	<p>Bevoegdheid onder d. vervalt. (Dit ziet ook nl. op privaatrechtelijke rechtshandelingen en dat is bevoegdheid van DB.)</p> <p>Bevoegdheden f. en g. op te nemen in artikel 21 (Tot de taak van het dagelijks bestuur behoort):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>de bevoegdheid privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten.</i> <p>Artikel 20 onder k. vervalt (want valt al onder 21 lid 1 onder f. van de GR en dus bevoegdheid van het dagelijks bestuur, aangezien de algemeen directeur ook tot het ambtelijk personeel behoort van het lichaam).</p>
<p>Artikel 21 lid 1 onder d tot en met k (tot de taak van het dagelijks bestuur hoort) (...), voorzover dit niet bij of krachtens deze regeling is opgedragen aan de algemeen directeur</p>	<p>D tot en met K de zinsnede voorzover dit niet bij of krachtens deze regeling is opgedragen aan de algemeen directeur te laten vervallen. (Dit zijn wettelijke bevoegdheden van het DB die niet krachtens de regeling aan de directeur kan worden opgedragen, wel gemandateerd middels een besluit van het DB.)</p>

3. Verzending begroting en jaarstukken

Wijzigingen in artikel 34, 34b en artikel 35 van de Wgr (zie bijlage 1) leiden tot een aangepast tijdpad m.b.t. de verzending van begroting en jaarstukken naar gemeenten en de provincie. Voor onze GR betekent dit aanpassingen in artikel 40 en 41.

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<p>Artikel 40</p> <p>1. Het dagelijks bestuur dient jaarlijks vóór 1 mei bij het algemeen bestuur een ontwerp van de begroting van het lichaam voor het volgende dienstjaar in.</p> <p>Het ontwerp van de begroting gaat vergezeld van een memorie van toelichting. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van en de toelichting op de begroting tevens en gelijktijdig toe aan de raden van de aan deze regeling deelnemende gemeenten.</p> <p>3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen zes weken na de datum van toezending van de ontwerpbegroting het dagelijks bestuur van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur is aangeboden, uiterlijk twee weken voor de vergadering van het algemeen bestuur.</p> <p>5. Nadat de begroting is vastgesteld zendt het dagelijks bestuur deze binnen 14 dagen na datum van vaststelling ter goedkeuring aan gedeputeerde staten (uiterlijk voor 15 juli van elk jaar) en voorts ter kennisneming aan de raden van de gemeenten, die binnen twee maanden na de datum van toezending, ter zake, gedeputeerde staten schriftelijk van hun commentaar kunnen doen blijken. Van dit commentaar wordt het dagelijks bestuur door toezending van een afschrift daarvan in kennis gesteld.</p>	<p>Artikel 40</p> <p>1. Het dagelijks bestuur dient jaarlijks vóór 15 april bij het algemeen bestuur een ontwerp van de begroting van het lichaam voor het volgende dienstjaar in.</p> <p>Het ontwerp van de begroting gaat vergezeld van een memorie van toelichting. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van en de toelichting op de begroting tevens en gelijktijdig toe aan de raden van de aan deze regeling deelnemende gemeenten.</p> <p>3. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken na de datum van toezending van de ontwerpbegroting het dagelijks bestuur van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur is aangeboden, uiterlijk twee weken voor de vergadering van het algemeen bestuur.</p> <p>5. Nadat de begroting is vastgesteld zendt het dagelijks bestuur deze binnen 14 dagen na datum van vaststelling ter goedkeuring aan gedeputeerde staten (uiterlijk voor 1 augustus van elk jaar) en voorts ter kennisneming aan de raden van de gemeenten, die binnen twee maanden na de datum van toezending, ter zake, gedeputeerde staten schriftelijk van hun commentaar kunnen doen blijken. Van dit commentaar wordt het dagelijks bestuur door toezending van een afschrift daarvan in kennis gesteld.</p>
<p>Artikel 41</p> <p>1. Jaarlijks vóór of uiterlijk op 1 mei dient het dagelijks bestuur bij het algemeen bestuur een verantwoording in van het over het afgelopen dienstjaar gevoerde beheer, zulks onder overlegging van de rekening met de daarbij behorende bescheiden en een voorlopige berekening van de door de gemeenten te betalen bijdragen als bedoeld in artikel 42 dezer regeling. Het voegt daarbij een verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid der rekening, ingesteld door de krachtens artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet aangewezen deskundige, als bedoeld in artikel 32, derde lid dezer regeling. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van de rekening tevens en gelijktijdig toe aan de raden van de aan deze regeling deelnemende gemeenten.</p> <p>2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen zes weken na de datum van toezending van de ontwerprekening het dagelijks bestuur van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de ontvangen commentaren bij de rekening en biedt deze ter voorlopige vaststelling aan.</p>	<p>Artikel 41</p> <p>2. Jaarlijks vóór of uiterlijk op 15 april dient het dagelijks bestuur bij het algemeen bestuur een verantwoording in van het over het afgelopen dienstjaar gevoerde beheer, zulks onder overlegging van de rekening met de daarbij behorende bescheiden en een voorlopige berekening van de door de gemeenten te betalen bijdragen als bedoeld in artikel 42 dezer regeling. Het voegt daarbij een verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid der rekening, ingesteld door de krachtens artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet aangewezen deskundige, als bedoeld in artikel 32, derde lid dezer regeling. Het dagelijks bestuur zendt het ontwerp van de rekening tevens en gelijktijdig toe aan de raden van de aan deze regeling deelnemende gemeenten.</p> <p>2. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken na de datum van toezending van de ontwerprekening het dagelijks bestuur van hun commentaar doen blijken. Het dagelijks bestuur voegt de ontvangen commentaren bij de rekening en biedt deze ter voorlopige vaststelling aan.</p>

4. Bekendmakingsregeling

Artikel 44 van de huidige GR is nog geënt op de eisen die vanuit de voormalige Wgr aan bekendmaking werden gesteld en dient te worden aangepast aan artikel 26 van de gewijzigde wet.

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<p>Artikel 44</p> <ol style="list-style-type: none">1. Deze regeling wordt voor onbepaalde tijd aangegaan2. De zorg voor het verkrijgen van de goedkeuring van de regeling door Gedeputeerde Staten wordt opgedragen aan burgemeesters en wethouders van Zaanstad.3. De gemeentebesturen dragen zorg dat de regeling in de gemeenten op aldaar gebruikelijke wijze ter openbare kennis wordt gebracht.4. Bekendmaking en registratie als bedoeld in artikel 27, lid 1 en 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen zullen eerst geschieden dan nadat de vereiste goedkeuring is verkregen.5. De regeling treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op dit van haar opname in de registers als bedoeld in artikel 27, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen.	<p>Artikel 44</p> <ol style="list-style-type: none">1. Deze regeling wordt voor onbepaalde tijd aangegaan2. Het gemeentebestuur van de gemeente Zaanstad draagt zorg voor de toezending van de regeling aan Gedeputeerde Staten.3. Het gemeentebestuur van de gemeente Zaanstad maakt de regeling tijdig in alle deelnemende gemeenten bekend door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant. Artikel 140 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.4. De regeling treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op die van haar bekendmaking in de Staatscourant.5. Het tweede en derde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging, verlenging of opheffing van de regeling, alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.6. Het gemeentebestuur van de deelnemende gemeenten dragen zorg voor opname van de regeling in de registers als bedoeld in artikel 27 van de Wgr.

Eisen BNG

De BNG heeft geconcludeerd dat de modelbepalingen uit de 'Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen' van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, A. Peper, d.d. 8 juli 1999 (bijlage 2), niet zijn opgenomen in de GR en dat de tekst van de GR ook geen bepalingen bevat die de BNG een overeenkomstige zekerheid bieden. De modelbepalingen moeten worden opgenomen, anders kan BaanStede niet over nieuwe en/of aangepaste kredietarrangementen van de BNG beschikken (zie ook bijlage 3, mail BNG d.d. 11 maart 2015). De aanpassingen zijn formeel van aard en wijzigen de financiële verantwoordelijkheid binnen de GR niet. De aanpassingen als gevolg van de BNG-eisen betreffen de artikelen 38 en 49 en leiden tot de volgende wijzigingsvoorstellen:

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<p>Artikel 38</p> <p>De gemeenten verbinden zich bij de aanvang van elk boekjaar aan het lichaam voorschotten te verstrekken, welke voorschotten worden gebaseerd op de begroting met inachtneming van hetgeen in artikel 37 dezer regeling is bepaald. Zo nodig kan het dagelijks bestuur aanvullende voorschotten van de gemeenten verlangen.</p>	<p>Artikel 38</p> <ol style="list-style-type: none">1. De gemeenten verbinden zich bij de aanvang van elk boekjaar aan het lichaam voorschotten te verstrekken, welke voorschotten worden gebaseerd op de begroting met inachtneming van hetgeen in artikel 37 dezer regeling is bepaald. Zo nodig kan het dagelijks bestuur aanvullende voorschotten van de gemeenten verlangen.2. De deelnemende gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

	3. Indien aan het algemeen bestuur blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan Gedeputeerde Staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 van de Gemeentewet.
<u>Artikel 49</u> 1. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt daarvoor de nodige regelen, waarbij van de bepalingen van deze regeling kan worden afgeweken.	<u>Artikel 49</u> 1. In geval van opheffing van de regeling besluit het algemeen bestuur tot liquidatie en stelt het algemeen bestuur een liquidatieplan op dat voorziet in de verplichting van de deelnemende gemeenten alle rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemende gemeenten te verdelen op een in het plan te bepalen wijze. Daarbij kan worden afgeweken van de bepalingen van deze regeling.

Fusie Edam-Volendam en Zeevang

Per 1 januari 2016 fuseren de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang tot een nieuwe gemeente Edam-Volendam. De gevolgen voor de GR zijn inhoudelijk reeds geregeld in artikel 47, waar staat: "Wanneer een of meer gemeenten van de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten ten gevolge van een gemeentelijke herindeling is/zijn opgeheven, treedt/treden de gemeente(n), die krachtens de betreffende regeling geacht wordt/worden aan deze regeling deel te nemen, voor wat betreft de uit deze regeling voortvloeiende rechten en verplichtingen in haar plaats."

Rest een aanpassing van artikel 6 lid 1, waar thans staat dat het algemeen bestuur bestaat uit negen leden. Omdat de GR moet worden aangepast voor de fusie een feit is, wordt voorgesteld de toevoeging in lid 1 '...dat bestaat uit 9 leden' geheel te schrappen. Het aantal leden van het AB wordt alsnog bepaald door artikel 6 lid 2, waar staat: "De raden der gemeenten wijzen uit de colleges van burgemeester en wethouders één lid en een plaatsvervanger aan voor het algemeen bestuur." Het wijzigingsvoorstel betreft artikel 6 lid 1:

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<u>Artikel 6</u> 1. Aan het hoofd van het lichaam staat een algemeen bestuur dat bestaat uit 9 leden.	<u>Artikel 6</u> 1. Aan het hoofd van het lichaam staat een algemeen bestuur.

Overige aanpassingen

Financiering GR:

Tot 2008 werd rijkssubsidie rechtstreeks uitgekeerd aan de GR. Vanaf 2008 keert het ministerie het macrobudget voor de Wsw uit aan de gemeenten. De verwijzing naar de rijksvergoeding/-bijdrage in artikel 1.o. en artikel 36.b. wordt geschrapt. Voor de overdracht van de ontvangen middelen voor de Wsw door de gemeenten wordt de definitie van het exploitatiesaldo in artikel 1 aangepast. In deze definitie werd verwezen naar artikel 38, lid a en b; dit moet zijn artikel 37, lid a en b. Van artikel 37 kan lid d vervallen, daar dit alleen van toepassing was op de eerste jaren na de fusie. Het wijzigingsvoorstel verandert niets aan de verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrage.

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<u>Artikel 1</u> o. Het exploitatiesaldo het saldo dat overblijft na aftrek van de rijksvergoeding c.q. de verhoogde rijksvergoedingen en na aftrek van de op basis	<u>Artikel 1</u> o. Het exploitatiesaldo het saldo dat overblijft na aftrek van de door de gemeenten overgedragen middelen en na afstrek van de op basis van artikel 37, a tot en met b,

van artikel 38, a tot en met b, berekende gemeentevergoedingen;	berekende gemeentevergoedingen;
<p><u>Artikel 36</u> De geldmiddelen voor het lichaam worden gevormd door:</p> <ol style="list-style-type: none"> de bijdragen van de gemeenten; de rijksbijdragen en de eventuele subsidies van de provincie Noord-Holland en/of anderen; geldelijke opbrengsten; eventuele overige baten. 	<p><u>Artikel 36</u> De geldmiddelen voor het lichaam worden gevormd door:</p> <ol style="list-style-type: none"> de bijdragen van de gemeenten; de eventuele subsidies van de provincie Noord-Holland en/of anderen; geldelijke opbrengsten; eventuele overige baten.
<p><u>Artikel 37</u> d. in afwijking van het bepaalde in lid c. wordt voor het eerste jaar van het lichaam en de daarop volgende vier jaren een eventueel nadelig exploitatiesaldo ten laste van de gemeenten gebracht op grondslag van het onderhandelingsaccord. De gemeenten, die voorheen deelnamen in het werkvoorzieningschap Zaanstreek verdelen het toegerekende verlies onderling nader op basis van het aantal SW-fte's per 1 januari van het betreffende boekjaar, terwijl de gemeenten die deelnamen in het werkvoorzieningschap Waterland 30% van het toegerekende verlies verdelen op basis van het aantal inwoners per 1 januari van het betreffende boekjaar en 70% op basis van het aantal fte's, afkomstig uit betreffende gemeente.</p>	<p><u>Artikel 37</u> d. (vervalt)</p>

Verwijzing naar WGR:

In artikel 22 lid 2 van de GR wordt verwezen naar artikel 16 lid 6 van de WGR. Dit moet zijn artikel 16, lid 5:

Huidige tekst GR:	Voorgestelde wijzigingen:
<p><u>Artikel 22</u> 2. Een lid van het algemeen bestuur is met inachtneming van het bepaalde in artikel 16, lid 6 van de Wet gemeenschappelijke regelingen gehouden aan de raad die dit lid heeft aangewezen de door één of meer leden van die raad gevraagde inlichtingen te verstrekken volgens de regels welke in de onderscheiden gemeenten voor binnen-gemeentelijke informatie en verantwoordingswijzen gelden.</p>	<p><u>Artikel 22</u> 2. Een lid van het algemeen bestuur is met inachtneming van het bepaalde in artikel 16, lid 5 van de Wet gemeenschappelijke regelingen gehouden aan de raad die dit lid heeft aangewezen de door één of meer leden van die raad gevraagde inlichtingen te verstrekken volgens de regels welke in de onderscheiden gemeenten voor binnen-gemeentelijke informatie en verantwoordingswijzen gelden.</p>

Verwijzing naar archiefwet:

De huidige tekst van de GR verwijst in artikel 43 naar de Archiefwet van 1962. Deze wet is vervangen door de Archiefwet van 1995.

Huidige tekst GR:	Gewijzigde tekst:
<p><u>Artikel 43</u> 1. Ten aanzien van de zorg en het beheer van de archiefbestanden van het lichaam, alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer, zijn de Archiefwet van 1962 en de voorschriften van de gemeente Zaanstad van toepassing.</p>	<p><u>Artikel 43</u> 1. Ten aanzien van de zorg en het beheer van de archiefbestanden van het lichaam, alsmede ten aanzien van het toezicht op het beheer, zijn de Archiefwet van 1995 en de voorschriften van de gemeente Zaanstad van toepassing.</p>

Procedure

- Het AB besluit 1 juli over de wijzigingsvoorstellen die worden voorgelegd aan de deelnemende gemeenten en verzoekt de deelnemende gemeenten vervolgens in te stemmen met de wijzigingsvoorstellen.
- Nadat door tenminste 2/3 der deelnemende gemeenten is ingestemd met de voorgestelde wijzigingen, zullen deze worden bekend gemaakt en geregistreerd als bedoeld in artikel 27, lid 1 en 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
- De aangepaste gemeenschappelijke regeling treedt in werking op de eerste dag van de maand volgend op de opname in de registers als bedoeld in artikel 27, tweede lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bijlagen

1. Relevante passages uit de wetgeving
2. Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen
3. E-mail BNG d.d. 11 maart 2015

Relevante passages uit de wetgeving

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Aan **artikel 14** wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. De leden van het dagelijks bestuur mogen nimmer de meerderheid van het algemeen bestuur uitmaken, tenzij sprake is van een regeling als bedoeld in artikel 13, zevende lid, met minder dan zes deelnemende gemeenten.

Artikel 26

1. Het gemeentebestuur dat daartoe bij de regeling is aangewezen dan wel, indien bij de regeling een openbaar lichaam, een bedrijfsvoeringsorganisatie of een gemeenschappelijk orgaan wordt ingesteld, het bestuur van de gemeente van de plaats van vestiging, zendt de regeling aan gedeputeerde staten van de provincie of de provincies waarin de deelnemende gemeenten zijn gelegen.

2. Het gemeentebestuur dat daartoe bij de regeling is aangewezen onderscheidenlijk het bestuur van de gemeente van de plaats van vestiging maakt de regeling tijdig in alle deelnemende gemeenten bekend door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant. Artikel 140 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.

3. De regeling treedt in werking op de in de regeling aangewezen dag. De regeling treedt niet in werking voordat zij is bekendgemaakt.

4. Het eerste, tweede en derde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging, verlenging of opheffing van de regeling, alsmede op besluiten tot toetreding en uittreding.

Artikel 33b Wgr luidt:

1. Het dagelijks bestuur is in ieder geval bevoegd:

a. het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;

b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;

c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van het openbaar lichaam;

d. ambtenaren te benoemen, te schorsen en te ontslaan;

e. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van het openbaar lichaam te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 31a;

f. te besluiten namens het openbaar lichaam, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist.

Gemeentewet:

Artikel 194

1. Indien de raad weigert verplichte uitgaven op de begroting te brengen, doen gedeputeerde staten dit.
2. Indien de raad bovendien weigert in voldoende dekking van in het eerste lid bedoelde uitgaven te voorzien, verminderen gedeputeerde staten daartoe hetzij het bedrag voor onvoorziene uitgaven, hetzij indien dit bedrag niet toereikend is, overige niet-verplichte uitgaven.

Artikel 195

Gedeputeerde staten dragen zo nodig aan de bevoegde gemeenteambtenaar de betaling op ten laste van de gemeente van hetgeen als verplichte uitgaaf op de begroting is gebracht.

Artikel 34 Wgr luidt:

1. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
2. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.
3. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
4. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.

Artikel 34b Wgr luidt:

Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Artikel 35 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
 1. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan zendt de ontwerpbegroting acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, onderscheidenlijk acht weken voordat zij door het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de WGR

Inleiding

In deze circulaire vraag ik uw aandacht voor het volgende. Ik heb signalen ontvangen waaruit blijkt dat kredietinstellingen de kredietwaardigheid van openbare lichamen op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) als minder beoordelen dan die van gemeenten, provincies en waterschappen. Dit zou ertoe kunnen leiden dat deze openbare lichamen niet tegen dezelfde gunstige condities als gemeenten leningen kunnen afsluiten. De zorg van de kredietinstellingen berust op het feit dat er geen expliciete bepaling in de WGR is opgenomen die met zoveel woorden de aansprakelijkheid regelt van deelnemers aan een openbaar lichaam voor de verplichtingen die worden aangegaan door het openbaar lichaam. De aflossing en rentebetalingen van leningen aan openbare lichamen op grond van de WGR zouden met andere woorden (in geval van opheffing van het openbaar lichaam) onvoldoende gewaarborgd zijn. Deze circulaire strakt ertoe op dit punt nadere duidelijkheid te verstrekken.

Geen wetswijziging

Ik ben van mening dat een oplossing voor dit vraagstuk niet moet worden gezocht in het ontwerpen van een specifieke wettelijke bepaling. In de praktijk is, voor zover mij bekend, nooit gebleken dat de deelnemers aan bestaande gemeenschappelijke regelingen in het leveren van financiële bijdragen te kort zijn geschoten. Bovendien leidt een juiste interpretatie van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, tezamen met de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet, wel degelijk ertoe dat:

- 1) deelnemers in een gemeenschappelijke regeling verplicht zijn een daarbij opgericht openbaar lichaam van middelen te voorzien waardoor het de taken waartoe het is opgericht naar behoren kan vervullen. Uiteraard hoort daarbij ook dat het de financiële verplichtingen die het ter uitvoering van die taken is aangegaan moet kunnen nakomen;
- 2) voor een openbaar lichaam, opgericht op grond van de WGR, evenals voor gemeenten (en provincies en waterschappen), de aflossing van schulden en renten en andere opeisbare schulden tot de verplichte betalingen behoort;
- 3) er een liquidatieregeling op grond van de WGR moet worden getroffen die garandeert dat bij opheffing van het openbaar lichaam zorg wordt gedragen voor volledige aflossing van eventuele overblijvende schulden.

Ik ben daarom van mening dat met deze richtlijn inzake de interpretatie van de relevante wettelijke voorschriften, alsmede inzake de wijze waarop deze voorschriften bij de inrichting van openbare lichamen in acht genomen moeten worden, de zorg van kredietinstellingen voldoende kan worden ondervangen.

Toelichting

- Wettelijke voorschriften

Voor de onderbouwing van bovenvermeld standpunt zijn met name de volgende wettelijke bepalingen van belang:

- art. 193 Gemeentewet: dit artikel zondert een aantal categorieën uitgaven uit van de vrije besluitvorming aangaande het al dan niet opnemen op de begroting van de gemeente. Sub a worden vermeld (...) alle opeisbare schulden. Financiële verplichtingen die voortvloeien uit hetgeen overeen is gekomen in een gemeenschappelijke regeling behoren tot de opeisbare schulden, en dus tot de verplichte uitgaven. Wanneer een gemeenschappelijke regeling bij wet is opgelegd is sprake van een

 verplichte uitgave als bedoeld sub b in dit artikel (uitgaven die bij
 of krachtens de wet aan gemeenten zijn opgelegd).
 Voor provincies en waterschappen gelden overeenkomstige bepalingen¹.

- art. 10a WGR: dit artikel legt uitdrukkelijk vast dat deelnemers in een gemeenschappelijke regeling hun medewerking verlenen aan de uitvoering van de besluiten van het bestuur van het openbaar lichaam, in verband met de uitoefening van de aan het bestuur toegekende bevoegdheden. Er is geen reden om aan te nemen, dat die medewerking niet mede inhoudt de bijdrage in de hiertoe te maken kosten (van financiering). Het is noodzakelijk dat de deelnemers in een regeling juist op dit punt nauwkeurige afspraken maken (en daardoor jegens elkaar en jegens het openbaar lichaam een opeisbare schuld in de zin van artikel 193 Gemeentewet hebben), maar mochten zij dit, om welke reden dan ook, hebben nagelaten dan kan het bestuur van het openbaar lichaam hen niettemin op grond van dit artikel aanspreken.
- art. 9 WGR: Dit artikel verplicht tot het opnemen van bepalingen in een gemeenschappelijke regeling omtrent - onder andere - uittreding uit en opheffing van de regeling, alsmede omtrent de vereffening van het vermogen van een bij de regeling ingesteld openbaar lichaam. Waarschijnlijk ten overvloede wordt u er bij dezen op gewezen dat deze bepaling aldus geïnterpreteerd moet worden, dat aan alle verplichtingen jegens derden van het openbaar lichaam, op een door de deelnemers te bepalen wijze, volledig moet worden voldaan.
- art. 33 WGR: dit artikel bepaalt dat op - onder andere - de uitoefening van de bevoegdheden van het bestuur van een openbaar lichaam van overeenkomstige toepassing zijn de regels in de ruimste zin die bij of krachtens de wet zijn gesteld voor de uitoefening van de bevoegdheden van gemeentebesturen. Naar zijn aard is een openbaar lichaam een publiekrechtelijke rechtspersoon, die zelf aansprakelijk is voor zijn eigen verplichtingen. De bepaling in artikel 33 WGR leidt ertoe, dat het algemeen bestuur bij de uitoefening van zijn bevoegdheid tot het opstellen van de begroting, naast specifiek voor het openbaar lichaam geldende voorschriften conform de regeling, ook zal moeten voldoen aan de algemene eisen die aan de gemeentelijke begroting zijn gesteld. Aflossing van schulden en renten behoort daarom voor openbare lichamen tot de verplichte uitgaven. Dit is een wettelijke beperking van de vrije bevoegdheid van het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, evenals dat voor gemeenten het geval is (artikel 193 onder a Gemeentewet).
 Voor in een regeling deelnemende provincies, waterschappen en alle combinaties van gemeenten, provincies en waterschappen gelden overeenkomstige bepalingen².

Conclusie

De uitleg die in deze circulaire wordt gegeven van de wettelijke voorschriften moet bij het inrichten van gemeenschappelijke regelingen in acht worden genomen. Deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling dienen er zorg voor te dragen dat aan verplichtingen jegens derden wordt voldaan.

¹ Respectievelijk Provinciewet art 197, Waterschapswet artikel 103.

² WGR artikel 46, 50 e, 57, 66, 79, 89.

 Bij de opstelling van de regeling dienen om deze reden, mede tegen de achtergrond van artikel 193 Gemeentewet, duidelijke bepalingen te worden geformuleerd waarin wordt overeengekomen op welke wijze deelnemers het openbaar lichaam van het nodige voorzien, onder andere ter voldoening van verplichtingen jegens derden. Er moet immers rekening mee worden gehouden dat:

- de deelnemers zich er tegenover elkaar en tegenover het openbaar lichaam toe verplichten dat het openbaar lichaam in staat wordt gesteld zijn taken te vervullen;
- de deelnemers moeten zorgen voor een adequate liquidatieregeling, ter vereffening van het vermogen.

Indien u bij een bestaande regeling vaststelt dat ze in dit opzicht tekort schiet, wordt u verzocht haar in de bovenbedoelde zin te repareren. De hierna volgende modelbepaling kan u hierbij van dienst zijn.

Modelbepaling

De zorg van kredietverleners betreft vooral de mogelijkheid dat onduidelijkheid bestaat over de verplichting van de deelnemers aan een openbaar lichaam tot hun bijdrage in de exploitatie van het lichaam, alsmede het risico dat een zodanige liquidatieregeling zou kunnen worden getroffen, dat na opheffing van het openbaar lichaam niemand meer zou kunnen worden aangesproken voor de nagelaten schulden. Om deze zorg weg te nemen dient in de regeling een bepaling te worden opgenomen waarin duidelijk is vastgelegd dat de deelnemers verplicht zijn het openbaar lichaam van de nodige middelen te voorzien, en dient in de bepalingen die in de regeling worden opgenomen met betrekking tot opheffing en liquidatie duidelijk te zijn dat de deelnemers in de regeling instaan voor de afwikkeling van de financiële gevolgen van opheffing. De hieronder waergegeven modelbepaling is geschikt om de kredietverlener op deze punten zekerheid te verschaffen. U kunt deze bepaling gebruiken om in uw regeling te verwerken, of om te toetsen of de gemeenschappelijke regelingen waaraan u deelneemt bepalingen bevatten die een overeenkomstige zekerheid bieden.

1. De deelnemers zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
2. Indien aan het algemeen bestuur van het openbaar lichaam blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan gedeputeerde staten het verzoek over te gaan tot toepassing van de artt. 194 en 195 Gemeentewet of art. 104 Waterschapswet, respectievelijk een verzoek aan de Minister tot toepassing van de artt. 198 en 199 Provinciewet.
3. De deelnemers verbinden zich in geval van opheffing van het openbaar lichaam de rechten en verplichtingen van het lichaam over de deelnemers te verdelen op de volgende wijze:

Of:

Een liquidatieplan op te stellen dat voorziet in de verplichting van de deelnemers alle rechten en verplichtingen van het openbaar lichaam over de deelnemers te verdelen op een in het plan te bepalen wijze.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES.

 A. Peper

E-mail BNG d.d. 11 maart 2015

Van: Kuijten J. [<mailto:john.kuijten@bngbank.nl>]

Verzonden: woensdag 11 maart 2015 8:06

Aan: Boon P

Onderwerp: RE: Tekst GR

Goedemorgen Piet,

Ik heb intern overleg gevoerd over jouw vraag inzake de financiering en de huidige tekst van de GR. De tekst van de huidige gr staat inderdaad de financiering in de weg. BNG Bank kan pas een financiering verstrekken wanneer de modelbepalingen uit de "*Circulaire aansprakelijkheid voor schulden van openbare lichamen op grond van de wet Gemeenschappelijke Regelingen*" van de minister van BZK d.d. 8 juli 1999 (de 'Circulaire') zijn opgenomen in de gr. Ik heb deze circulaire voor de zekerheid bijgevoegd.

Ik vertrouw er op je hiermee van dienst te zijn geweest en voor nadere informatie kun je vanzelfsprekend contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

John Kuijten

Manager Public Finance

BNG Bank

Koninginnegracht 2 | 2514 AA | Postbus 30305 | 2500 GH | Den Haag

T 070 3750 637 | M 06 200 33 648 | john.kuijten@bngbank.nl | www.bngbank.nl